

HORDALAND FORELDRELAG FOR HØRSELHEMMEDE

BLAD PÅBEGYNT
1992

4

25. SEPT. 1993

Redaktør: Rune Anda, Nordre Natlandsfjellet 75, 5030 Landås. Teksttelefon 55 28 67 55.

Årsmøte i Hordaland Foreldrelag for Hørselshemmede onsdag 13. oktober kl. 19.00

i personalrommet
på Hunstad skole

Saksliste:

1. Sosionom, Tove Teie og psykolog Jude Nicholas presenterer seg for foreldrene, og prater litt om løst og fast.
 2. Årsmelding / Regnskap
 3. Utmelding fra Døveforbundet og HLF?
 4. Organisering av Aksjonskomite / Landsdekkende funksjon
 5. Innkomne forslag
 6. Valg.
- Saker til årsmøtet må være styret i hende innen 1. oktober 1993.

Møt opp!!

NB! Kaffe og noe å bite i kan kjøpes på stedet.

Hilsen styret.

Årsmelding for foreldrelag for hørselshemmede barn i Hordaland 1.09.1992 - 31.08.1993

Styret har i perioden bestått av følgende:

Leder: Astrid Nordvik
Sekretær: Ernst Hagen
Kasserer: Torill Kjeilen
Styremedlem: Ann-Karin Voldsund, Ronny Villanger,
Bjørn Moldestad, Gro Schieldrop,
Grethe Håheim.

Det har i perioden vært avholdt 9 styremøter.

Aktiviteter

Vi har arrangert tradisjonell juletreffest og vårturen denne sesongen gikk til Ulvik i Hardanger. Vi bommet litt på fruktblomstringen og været, men ellers var det en OK tur.

Våren 93 arrangerte vi tegnspråkkurs over en helg. Det ble en dunderende suksess med stor interesse og

mange fornøyde deltakere. Godt arrangert av Gro og Ann-Karin. Dessverre kan vi neppe arrangere lignende senere fordi økonomien er katastrofal og medlemmene viser total manglende vilje til f.eks. å selge lodd slik at vi kan gjenta suksessen. (Dette er en gjenganger i alle foreninger ser det ut til.)

Vi har også vært arrangør av svømming og gymaktiviteter for barna hver uke på Hunstad skole, hvor Ståle Voldsund har stått for det meste.

Det har vært sendt ut to informasjonsblad fra styret ved hjelp av Rune Anda. Her er det prøvd å gi informasjon om hva som rører seg innenfor miljøet.

Aksjonsgruppen

Som en forlengelse av styret ble det opprettet en aksjonsgruppe som skulle arbeide med faglig/politiske saker for hørselshemmede barn. Gruppen bestod opprinnelig av Ernst Hagen, Bjørn Moldestad og Ragnar Moe. Den skulle arbeide for å få fullgod tegnspråkkopplæring for foreldre, samt å få tegnspråk godkjent som eget språk. Gruppen var sovende inntil Malcolm Hurtley vekket oss og satte i gang en drivende aksjon hvor media ble tatt i bruk.

Aksjonsgruppen har også arrangert orienteringsmøte for foreldrene.

Gruppen har vært flere ganger på TV2, og har hatt mange direkte kontakter med stortingsrepresentanter og departementer. Malcolm har reist til Oslo og hatt samtaler med sosialminister Grethe Knudsen, Gro Harlem Brundtland pluss flere. Gruppen har hatt formelt møte med statsråd Gudmund Hernes for å diskutere døveskolene og tegnspråk. Det har også vært skrevet om våre saker i flere aviser, bl.a. Bergensavisen, Bergens Tidende, Adresseavisen, Stavanger aftenblad o.a.

Vi må i all beskjedenhet kunne si at arbeidet har båret frukter:

- Ål Folkehøyskole har fått flere ressurser slik at flaskehalsen og køene på foreldrekurs kan reduseres,
- Det er nedsatt et utvalg som skal se på tegnspråkkopplæring for foreldre. Her har gruppen gitt uttalelse.
- Sosialdepartementet har nettopp lagt frem handlingsplanen for funksjonshemmede for perioden 94-97. Her er tegnspråkkopplæring en prioritert oppgave grunnet innsats fra Malcolm Hurtleyarbeidende aksjonsgruppe.
- Statsråd Gudmund Hernes har i møte med aksjonsgruppen lovet å lage en forskrift til grunnskoleloven. Den skal sikre at døve får undervisning på tegnspråk i påvente av at det blir utarbeidet en egen tegnspråklov.
- Kirke- og undervisningsdepartementet ønsket å endre betalingsreglene for døveskolene. Dette fikk vi stoppet ved avstemming i Stortinget.

Nå har ikke gruppen vært alene om å kjempe for disse sakene, men vi tror vi har vært medvirkende til de beslutninger som er tatt, og vi opplever at vi får gehør for våre synspunkter.

Det blir nå tatt initiativ for å danne et landsdekkende foreldreutvalg som skal videreføre arbeidet. Dette gjør vi for å oppnå større makt, i og med at vi da kan representere hele landet på et mer formelt grunnlag.

Økonomi

Økonomien i foreldrelaget begynner å bli skral. Det er ikke lenger så lett å få midler fra det offentlige eller fra

legater etc. Det er også et slit å få medlemmene til å stille opp med loddsalg. Vi håper at medlemmene vil stille mannsterkt opp dersom der skulle bli tatt et initiativ i fremtiden som krever medlemmenes støtte. VI TRENGER HVER KRONE.

Det sier seg selv at vi ikke kan drive de aktivitetene vi gjør for glansbilder. Det kostet over kr 13.000 å arrangere tegnspråkkurs. Det koster også å sende Malcolm & Co til Oslo, men det viser seg at det er nødvendig og at det gir resultater som alle medlemmene vil nyte godt av.

VI JOBBER OGSÅ FOR DITT BARNS FREMTID.

Bergen, 31. august 1993.

Ernst Hagen.

Resultatregnskap 1.1.92 - 31.8.93

Inntekter

Medlemskontingent	14.400,00
Egenandel fritidsaktivitet	750,00
Loddsalg, jul	8.530,00
Loddsalg, vår	7.100,00
Inngangspenger juletreff	1.495,00
Startkontingent HLF	1.000,00
Egenandel tegnspråkkurs	1.600,00
Kaffepenger tegnspråkkurs	550,00
Egenandel tur Ulvik i Hardanger	20.100,00
Tilskudd fra Fylkeslegen, rest 1992	3.000,00
Tilskudd fra Fylkeslegen, tur 1993	8.000,00
Tilskudd fra Bergen kommune, Helse og sosiale tjenester	2.000,00
Tilskudd fra Hordaland Fylkeskommune, Fylkeslegelegen ..	2.000,00
Tilskudd fra Lions Club, avd. Bergen	1.500,00
Renteinntekter	2.231,85
	74.256,85

Utgifter

Kontingent Norges Døveforbund	6.000,00
Utgifter vedr. årsmøtet 92 / styremøter	617,40
Juletreff	2.948,40
Premier julelotteri	1.227,00
Premier vårlotteri	1.395,40
Driftsutgifter fritidsaktiviteter	9.750,00
Tegnspråkkurs	13.295,50
Medlemsblad	345,00
Tur Ulvik i Hardanger	39.675,00
Rekvisita	1.368,50
Porto	1.635,50
Bankgebyr	202,02
Støtte skoletur elever v/Hunstad	3.260,00
Aksjonskomiteen	3.066,00
Styrehonorar	500,00
	85.285,72

Årsunderskudd

11.028,87

Behldning pr. 31. august 1993

Kreditkassen	11.392,53
Kasse	800,00
	12.292,83

Torill Kjeilen
kasserer

Astrid Nordvik
revisor

Referat

Møte med Statsråd Hernes 10. august 1993.

Referert av Ernst Hagen.

Sak: Døveskolene og tegnspråkopplæring for foreldre til hørselshemmede barn.

Til stede: Malcolm Hurtley, Asle Strøm, Gunnar Rasmussen, Ragnar Moe og Ernst Hagen.

Som foreldre til hørselshemmede barn i Norge krever vi bedre tegnspråkopplæring slik at det er mulig å "integrere" våre døve barn i familien. Departementet ønsker tydeligvis å integrere flest mulig barn, og redusere tilbudet i døveskolene. Men hvordan tror departementet at det er mulig å integrere et døvt barn skikkelig, når det til og med er vanskelig å integrere barnet i sin egen familie? Første skritt mot full integrering må derfor bli god tegnspråkopplæring slik at vi kan snakke med våre barn på deres premisser.

Ved Ål folkehøyskole, som er det eneste sted det drives fullstendig tegnspråkopplæring, var det i år 12 søkere. Det var altså 12 foreldre som var villig til å satse et års skolegang for å kunne snakke med sitt barn. Det betyr tapt arbeidsfortjeneste i et år, og minst kr 100.000 i ekstra utgifter. Dette viser at foreldrene vil satse mye, og de ser hva som er viktig for deres døve barn.

Kun 3 fikk plass.

Positiv Hernes

Statsråd Hernes viste stor forståelse for vårt krav, som han synes var rimelig. Han viste til en utredning som nettopp var ferdig og som nå skulle gjennom en høringsrunde før den skulle gjennom besluttende myndigheter. Han ga uttrykk for at det ville bli satset på dette området, slik at den flaskehals som nå finnes ved Ål folkehøyskole kan fjernes.

Han var også lydhør for foreldrenes ideer om å bruke døveskolene i sommerferien for formålet. Da står f.eks. Bjørkåsen skole tom. Her er det både internat, kjøkken og skolerom som burde kunne brukes for en rimelig penge. Det er også mulig å lage et tegnspråkopplæringsprogram gjennom NRK.

Tegnspråk som eget språk

Statsråd Hernes er tidligere (i 1991) blitt bedt av Stortinget om å fremme lovforslag hvor tegnspråk blir godkjent som eget språk. Foreldrene fikk ikke særlig informasjon om hvordan dette arbeidet var gått, men Hernes lopte å lage forskrifter som sikret noenlunde samme rettigheter. Dette kunne gå fortere, og være første skritt på veien.

Som foreldre så vi positivt på dette, men ønsker ikke at dette blir en sovepute. Forskrifter kan også lett oppheves, og har ikke samme tyngde som en lov.

Tegnspråk skal være kompetansegivende på kompetansesentrene

I dag er det slik at det kreves full lærerhøyskole pluss to års utdanning i spesialpedagogikk for å undervise døve barn, men ingen kompetanse i tegnspråk.

Vi stilte spørsmålet om hva som er logikken. Det utestenger døve som tar lærerutdanning. Vi mener at døve er godt egnet til å undervise døve barn, og de trenger ikke ekstra spesialpedagogikk for å undervise barna på sitt eget morsmål, nemlig tegnspråk.

Samtidig opplever vi at det ansettes lærere ved døveskolene som ikke kan tegnspråk. Hvordan kan de undervise døve

barn når de ikke snakker samme språk? Da hjelper det ikke mye med spes.ped.

Hernes mente at det var gitt rom for dispensasjon fra loven om at det kreves spesialpedagogikk for å undervise døve barn. Som foreldre opplever vi noe annet. Personer med gode tegnspråkkunnskaper blir vraket til fordel for personer med god teoretisk utdanning i spesialpedagogikk.

Hernes lopte å få presisert overfor departementet og kompetansesentrene at dispensasjonsadgangen skal kunne brukes. Han lopte også å få vurdert om tegnspråk skulle bli kompetansegivende ved stillinger på kompetansesentrene, og for personer som ønsket å utdanne seg f.eks. som lærere eller vernepleiere.

"Barnehagene"

Vi kom så vidt inn på barnehagene hvor Malcolm slo fast at dette var feil betegnelse: det er FØRSKOLER hvor barna som ellers ikke har muligheten til å få opplæring i sitt eget språk gjennomgår tegnspråkopplæring. Dette er opplæring som ikke kan foregå i hjemmet fordi foreldrene selv ikke får tilbud om opplæring i tegnspråk. Hvordan skal da barna kunne få god tegnspråkopplæring uten at førskoletilbudet blir skikkelig.

For førskolene er det ikke statlig betalingsordning som for grunnskolen hvor staten betaler, og kommunene blir trukket i rammetilskuddet. Vi vil derfor kreve at samme betalingsordning også skal gjelde for førskolene. Vi er redd for at en kommunal betalingsordning vil medføre nedbygging av førskolene. Kommunene vil prioritere egne lokale tilbud for å spare penger. Slike tilbud kan ikke gi et *tegnspråkmiljø* som døve barn er totalt avhengig av.

Styrerepresentasjon

Vi mener at foreldrenes brukermedvirkning er trenert og ødelagt. Foreldrerådene er nedlagt. Det samme er de lokale skolestyrene. I stedet skal det være et *brukerforum* ved hvert kompetansesenter. Dette brukerforumet har ingen påvirkningskraft, og skal kun ha uttalelsesrett etter at saker er vedtatt. Slikt brukerforum er ikke engang opprettet alle steder.

Det finnes et sentralt styre hvor det ikke sitter noen representanter for foreldre til hørselshemmede barn. Det skal det visstnok heller ikke gjøre fordi styret er et politisk styre. Vår medbestemmelsesrett er derfor borte.

Statsråd Hernes sa at grunnskoleloven skal gjelde, og at det kan opprettes foreldreråd og skolestyrer der hvor det er hensiktsmessig.

Dette er vi positiv til, men ønsker fortsatt å drøfte mulighetene for at det blir opprettet et styre spesielt for kompetansesentrene for hørselshemmede fordi det er de eneste kompetansesentrene som skal drive med skoledrift. Foreldrene krever altså:

Egne styrer med foreldrerepresentanter for kompetansesentrene for hørselshemmede. Dette burde ikke være en umulig oppgave.

Skal døveskolene leve?

Til slutt spurte vi om Hernes visste om det nå var noen planer som ville dukke opp hvor døveskolenes stilling igjen ville bli truet. Hernes svarte at så vidt han visste, fantes ingen slike planer, men han kunne ikke gi garantier for fremtidige regjeringer.

Referat

Møte mellom departementet og foreldre til hørselshemmede barn 10. august 1993

Referert ved Ernst Hagen

Til stede fra foreldrene: Malcolm Hurtle, Ragnar Moe, Ernst Hagen, Asle Strøm, Gunnar Rasmussen.
 Fra departementet: Ida Drage, Eva Simonsen, Marianne...
 Fra Styret for landsdekkende statlig kompetansesentrene: Øystein Stette, Bodil Skjånes Dugstad.

Sak: Døveskolene, krav om undervisning på tegnspråk

Innledningsvis ble det fra foreldrene reist kritikk for manglende informasjon og brukerinnflytelse fordi:

- Foreldrerådene ved skolene var nedlagt
- Skolestyrene ved de lokale skolene var nedlagt
- Samarbeidsforum var ikke opprettet
- Foreldre til hørselshemmede barn var ikke representert i noen besluttende organer, og ikke representert i det sentrale brukerforum
- Vi hadde ikke fått svar på vårt åpne brev fra mars 1993
- Vi var ikke informert om St.m. 23 osv.

Det landsdekkende styret ville svare på vårt brev. Etter en omfattende diskusjon, ble vi enig om at foreldrene skulle utarbeide en organisasjonsstruktur som lettet informasjonsstrømmen fra:

kompetansesentrene
 styret
 departementet
 de folkevalgte

Samtidig skulle departementet innskjerpe ovenfor kompetansesentrene, at samarbeidsforum skulle opprettes, og at foreldreråd og skolestyre skulle utnevnes hvis det ble ansett som nødvendig. Både departementet og styret viste vilje til å forbedre situasjonen, og sa at de ønsket å gi god og fullstendig informasjon. Brukermedvirkning var et bærende prinsipp.

Tegnspråk kontra spesialpedagogikk

Som i møtet med Hernes, reiste foreldrene sterk kritikk fordi det var lagt så stor vekt på spesialpedagogikk, og så liten vekt på tegnspråkkompetanse når bemanningsplanene for kompetansesentrene skulle lages.

Vi mente at det var feil å vektlegge spesialpedagogikk så sterkt. Da mistet man en stor ressurs: Gode tegnspråkbrukere som oppnår gode resultater med sine elever. Samtidig blir det svært vanskelig for døve å bli lærere. Vi mente at døve lærere var de beste til å undervise våre døve barn. To års utdanning i spesialpedagogikk måtte være unødvendig.

Her var mindre forståelse i departementet for vårt syn enn hos statsråd Hernes. Både Dugstad, Stette og Drage, snakket varmt for spesialpedagogikkens fortreffelighet.

Som foreldre mente vi at når man satte spesialpedagoger til å løse skoleproblemer, ble løsningen lett spesialpedagogikk. Hadde man satt en språkforsker til å løse de samme problemene, ville løsningen kanskje bli annerledes.

Som foreldre mente vi at vi var godt utdannet til å løse problemene med våre døve barn. Vår løsning er enkel og grei: **Mer tegnspråkkompetanse hos lærerkreftene.**

Satt på spissen: Departementet mener at løsningen er *spesialped.* mens vi mener løsningen er *tegnspråk*.

Vi bør ikke glemme at den rivende utviklingen i de siste 20 årene hvor tegnspråk er blitt mer og mer vektlagt, neppe skyldes fagfolkene i spesialpedagogikk. Det er de døve selv som har kjempet frem tegnspråket, og motstanderne har hele tiden vært forståsegpåerne med høy utdanning og gjerne i spesialpedagogikk.

Styrerepresentasjon

Vi foreldre mener at vår brukermedvirkning er borte nå som kompetansesentrene er opprettet. Foreldrerådene ved de enkelte skoler er nedlagt. Det samme er skolestyrene. De er erstattet med brukerforum ved hvert kompetansesenter. Disse brukerforumene har ingen formell påvirkningskraft og har kun uttalelsesrett, og skal få seg forelagt saker som allerede er vedtatt.

Det finnes et landsdekkende styre som er politisk og ikke inneholder personer fra brukerne. Dette styret skal også dekke alle typene av kompetansesentre.

Informasjon

Vi ble enige med departementet at vi skulle prøve å lage et "organisasjonskart" for foreldrelagene slik at vi ble mer formelt organisert og ville dermed kunne få opprettet flere informasjonskanaler.

Vi ble også enig om å holde et nytt møte senere i høst for å se om vi kommer videre. Vi krever derfor at det opprettes et eget styre for kompetansesentrene for hørselshemmede fordi det er de eneste som skal ha skoledrift. Vi ser dette som den eneste måten foreldre kan få reell brukermedvirkning.

Stoff til evt. neste nummer?

Send det til redaktør Rune Anda, Nordre Natlandsfj. 75, 5030 Landås.